

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Kuras valsts tiesības jāpiemēro?

Civiltiesību jomā nepabeigtās procedūras un tiesvedība, kas sāktas pirms pārejas perioda beigām, turpināsies saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Pamatojoties uz savstarpēju vienošanos ar Apvienoto Karalisti, e-tiesiskuma portāls saglabās visu informāciju attiecībā uz Apvienoto Karalisti līdz 2022. gada beigām.

Kuras valsts tiesības jāpiemēro?

Gibraltārs

1 Tiesību avoti

1.1 Valsts tiesību normas

Gibraltārā tiesību kolīziju normas attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem galvenokārt izriet no tieši piemērojāmām ES regulām. Attiecībā uz civillietām un komercietām tās ir: Regula 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām ("Roma I") un Regula 864/2007 par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām ("Roma II"). Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti pirms 2009. gada 17. decembra (regula "Roma I" attiecas uz līgumiem, kas noslēgti minētajā datumā vai vēlāk), joprojām ir spēkā Likums par līgumiem (ar ko īsteno 1980. gada Romas konvenciju). Regula attiecas uz gadījumiem, kad zaudējumi radušies pēc 2009. gada 11. janvāra. Tradicionālās vispārējo tiesību normas joprojām ir piemērojamas neslavas celšanas un mantošanas un īpašuma tiesību jomā. Piemēram, ar Līgumu (Piemērojamo tiesību) aktu tiek īstenota 1980. gada Romas konvencija par līgumsaistībām piemērojamiem tiesību aktiem.

Ģimenes lietās parasti runa ir par vispārējiem tiesību aktiem, kas ir piemērojamo tiesību normu avots, ar dažiem izņēmumiem. Gibraltāra tiesību aktus parasti piemēro ģimenes lietās, ievērojot ierobežotus izņēmumus kopējos tiesību aktos (piemēram, attiecībā uz laulības atzīšanu par neesošu) vai statūtos (piemēram, attiecībā uz uzturēšanu saskaņā ar Uzturēšanas likumu un Uzturēšanas rīkojumu (savstarpēja izpilde) aktu. Attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības jautājumiem, uz kuriem attiecas ES Regula 2201/2003 un 1996. gada 19. oktobra Hāgas konvencija, tie ir 2011. gada noteikumi par ģimenes lietu tiesvedību (bērni) (1996. gada Hāgas konvencija) un 1996. gada Konvencijas 15. pants, kas satur attiecīgi piemērojamas tiesību normas, t. i., ar ierobežotiem izņēmumiem piemēro Gibraltāra tiesību aktus.

Gibraltārā likumu kolīziju normu avots ir gan rakstītās tiesības, gan vispārējās tiesības (judikatūras), un katra šī avota nozīme valsts katrā tiesību jomā ir atšķirīga. Piemēram, līgumtiesību izvēlē tagad dominē Rīkojums par līgumiem (piemērojami tiesību akti). Jāatzīmē, ka daži no šiem statūtiem paredz starptautisko nolīgumu īstenošanu (šādiem nolīgumiem, kas nav ES tiesību akti ar tiešu spēku, ir vajadzīgs likums, lai tie stātos spēkā Apvienotajā Karalistē un paplašināti — Gibraltārā). Piemēram, ar Rīkojumu par līgumiem (piemērojami tiesību akti) īsteno 1980. gada Romas konvenciju par līgumsaistībām piemērojamiem tiesību aktiem.

1.2 Daudzpusējas starptautiskās konvencijas

Hāgas 1961. gada konvencija par likumu kolīzijas normām attiecībā uz testamentārās mantošanas kārtību, ko piemēro Gibraltārā kopš 1964. gada.

Romas 1980. gada konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, ko piemēro Gibraltārā kopš 1994. gada (aizstāta ar regulu "Roma I" attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti 2009. gada 17. decembrī vai vēlāk)

Hāgas 1985. gada 1. jūlija konvencija par trasiem piemērojamiem tiesību aktiem un to atzīšanu, ko piemēro Gibraltārā kopš 1989. gada.

1.3 Svarīgākās divpusējās konvencijas

Mums nav informācijas par divpusējām konvencijām, kas ietver tiesību normu izvēles noteikumus un kurās Apvienotā Karaliste ir līgumslēdzēja puse. Tomēr jāatzīmē, ka, lai gan 1980. gada Romas konvencija un Hāgas konvencija ļauj valstij piemērot kādu citu tiesību režīma izvēli "iekšējiem" konfliktiem, piemēram, konfliktiem starp Anglijas un Velsas un Skotijas tiesību aktiem, Apvienotā Karaliste ir izvēlējusies neizmantot šo iespēju. Tādējādi Romas konvencija (attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti pirms 2009. gada 17. decembra) un Hāgas konvencija attiecas uz konfliktiem starp dažādām Apvienotās Karalistes jurisdikcijām, kā arī uz starptautiskiem konfliktiem.

2 Kolīziju normu piemērošana

2.1 Vai tiesnesim ir pienākums pēc savas iniciatīvas piemērot kolīziju normas?

Vispārējā nostāja ir tāda, ka tiesību kolīziju normas piemēro tikai tad, ja vismaz viena no pusēm ir pieprasījusi, ka tās tiek piemērotas. Ja tas nav argumentēts vai ja nav pietiekamu pierādījumu par ārvalstu tiesību aktu saturu, tiesnesis parasti šim jautājumam piemēro Gibraltāra tiesību aktus. Šis noteikums attiecas uz pierādījumiem un procedūru, un tāpēc to neietekmē ES regulas, 1980. gada Romas Konvenciju, u. c.

2.2 Atgriezeniskā norāde

ES regulas izslēdz *renvoi* doktrīnas piemērošanu gadījumos, ko regulē ES tiesību aktu izvēles noteikumi, un tas bija arī dominējošais viedoklis saskaņā ar Līgumu (piemērojamo tiesību aktu) likumu. Līdz ar to, ja Gibraltāra tiesību normu izvēle par nolaidību norāda uz Francijas tiesību aktiem, Francijas valsts tiesību akti tiks piemēroti pat tad, ja Francijas tiesa būtu piemērojusi kādas citas valsts tiesību aktus. Viens no iemesliem, kāpēc *renvoi* tika noraidīts šajās jomās, šķiet, ir tas, ka sarežģītie statūtos paredzētie noteikumi būtu neapmierinoši, ja tiktu piemērots *renvoi*.

Renvoi loma atlikušajās tiesību jomās tagad ir nedaudz ierobežota un dažos gadījumos nav pilnīgi skaidra. Var teikt, ka *renvoi* attieksies uz zemes īpašumu ārzemēs, kam *lex situs* piemēro ar Gibraltāra tiesību aktiem. Šādos gadījumos ir pragmatiska vēlme piemērot to pašu tās tiesas likumu, kuras jurisdikcijā atrodas īpašums, lai palielinātu iespēju, ka jebkurš Gibraltāra lēmums par īpašumu būs efektīvs. Pirmās instances tiesas lēmumi attiecībā uz kustamu materiālo īpašumu ārvalstīs ir tādi, ka atsauce uz *lex situs* neietver *renvoi*.

Ģimenes lietās ir zināma ierobežota judikatūra, ko *renvoi* doktrīnu var piemērot noteiktos apstākļos.

Tomēr jāatzīmē, ka daudzos gadījumos pierādījums par tiesību normu izvēles saturu ārvalstīs ir dārgs, un puses bieži vien izvēlas nestrīdēties par to piemērošanu (skat. iepriekš 2.1. punktu). Par *renvoi* piemērošanu ir bijušas intensīvas akadēmiskas debātes. Uzskats, kas ir dominējis statūtos par tiesību kolīzijām, ir noraidīt *renvoi*. Līdz ar to, ja Gibraltāra tiesību normu izvēle par nolaidību norāda uz Francijas tiesību aktiem, Francijas valsts tiesību akti tiks piemēroti pat tad, ja Francijas tiesa būtu piemērojusi kādas citas valsts tiesību aktus. Viens no iemesliem, kāpēc *renvoi* tika noraidīts šajās jomās, šķiet, ir tas, ka sarežģītie statūtos paredzētie noteikumi būtu neapmierinoši, ja tiktu piemērots *renvoi*.

Tomēr šķiet, ka *renvoi* mantošanas gadījumā piemēro kustamam un nekustamam īpašumam, kā arī šāda īpašuma iespējami nodošanai vispār, ja Gibraltāra tiesību normu izvēle ir izdarīta atsauce uz pastāvīgās dzīvesvietas tiesību aktiem vai tās vietas tiesību aktiem, kurā atrodas nekustamais īpašums,

un ģimenes tiesību lietās (kas attiecas uz domicila tiesību aktiem). Šādos gadījumos ir pragmatiska vēlme piemērot to pašu tās tiesas likumu, kuras jurisdikcijā atrodas īpašums, lai palielinātu iespēju, ka jebkurš Gibraltāra lēmums par īpašumu būs efektīvs. Tomēr jāatzīmē, ka daudzos gadījumos pierādījums par tiesību normu izvēles saturu ārvalstīs ir dārgs, un puses bieži vien izvēlas nestrīdēties par to piemērošanu (skat. iepriekš 2.1. punktu).

2.3 Piesaistes kritērija izmaiņas

Šī problēma tiek risināta, katrā tiesību normu izvēlē norādot attiecīgo laiku, kurā tiek identificēts piesaistes faktors. Piemēram, kustamo mantu nodošanas gadījumā attiecīgais piemērojams likums ir tas, kas ir piemērojams attiecīgā kustamā īpašuma atrašanās vietā nodošanas brīdī, kad tiek apgalvots, ka attiecīgais akts ir ietekmējis īpašumtiesības uz šo kustamo īpašumu.

2.4 Izņēmumi kolīziju normu piemērošanā

Saskaņā ar tradicionālajiem noteikumiem Gibraltāra tiesa var atteikties piemērot ārvalstu likumu, kas ir pretrunā Gibraltāra sabiedriskajai kārtībai. Tomēr sliekšnis ir ļoti augsts: piemēram, ja tas novestu pie rezultāta, kas ir "pilnīgi svešs taisnīguma pamatprasībām, ko administrē Gibraltāra tiesa". Gibraltāra sabiedriskās kārtības saturu ietekmē Apvienotās Karalistes starptautiskās saistības, jo īpaši Eiropas Cilvēktiesību konvencija; cilvēktiesību pārkāpumi ir viens ļoti pazīstams sabiedriskās kārtības izņēmuma piemērs, vēl viens ir gadījumi, kad likums ir "ļoti svarīgs starptautisko tiesību normu pārkāpums" (piemēram, Irākas iebrukums Kuveitā 1990. gadā).

Turklāt gan Romas I, gan Romas II regulās tagad ir paredzēts, ka tiek piemērotas tiesas atrašanās valsts prevalējošās imperatīvās normas neatkarīgi no tiesību aktiem, kas ir citādi piemērojami līgumam. Šie pastāvošie noteikumi parasti ir atrodami patērētāju un nodarbinātības jomā vai tiesību aktos, kas papildina starptautisku konvenciju.

2.5 Ārvalstu tiesību pārbaude

Ārvalstu likuma saturs tiek pierādīts, it kā tas būtu fakts. Tādējādi pusēm jāpierāda ārvalstu tiesību aktu saturs; tiesnešiem nav atļauts pašiem izmeklēt ārvalstu likumu saturu. Ja starp lietas dalībnieku iesniegtajiem pierādījumiem rodas konflikts, tiesnesis var izvērtēt ekspertu uzticamību un viņam ir atļauts izskatīt primāros pierādījumus (piemēram, ārvalstu statūtus un lietas), jo īpaši, ja tie ir rakstīti angļu valodā un piemēro jēdzienus, kas ir pazīstami Gibraltāra tiesnesim.

Ārvalstu tiesību aktu saturu parasti pierāda ekspertu pierādījumi. Nepietiek ar ārvalsts statūtu, lietas vai pilnvaru teksta iesniegšanu tiesā. Eksperta pierādījumus attiecībā uz ārvalstu tiesību aktiem var sniegt jebkurš, kurš ir "atbilstoši kvalificēts, lai to darītu viņa zināšanu vai pieredzes dēļ" neatkarīgi no tā, vai viņam ir tiesības darboties kā attiecīgās jurisdikcijas juristam. Tomēr ir ierasts, ka eksperti ir attiecīgās jurisdikcijas akadēmiķi vai praktizējoši speciālisti. Ja ārvalstu tiesību aktu saturs ir noteikts agrākā Gibraltāra vai Anglijas lietā, šo lietu var minēt kā pierādījumu ārvalstu tiesību saturam, un ārvalstu tiesību aktu saturs tiks uzskatīts par tādu pašu, kā noteikts šajā lietā, ja vien nav pierādīts citādi.

Pierādīšanas pienākums ir pusēm, kas pašaujas uz ārvalstu tiesību aktiem. Ja ārvalstu tiesību akti netiek piemēroti apmierinoši, vispārīgais noteikums ir, ka tiks piemēroti Gibraltāra tiesību akti. Tomēr gadījumos, kad nav pamata domāt, ka ārvalstu tiesību akti kaut kādā veidā līdzinās Gibraltāra tiesību aktiem (piemēram, nodokļu statūti no citas Eiropas jurisdikcijas), lieta var tikt noraidīta.

3 Kolīziju normas

3.1 Līgumsaistības un tiesību akti

Visos gadījumos, kas attiecas uz līgumsaistībām un ietver tiesību normu izvēli, tieši piemērojama Romas I regula. Romas regulas tiesību normu izvēle var attiekties arī uz gadījumiem, kad Gibraltāra tiesību akti neatzīst, ka tie ir līgumiski (piemēram, ja vienošanās netiek atbalstīta, ņemot vērā, piemēram, dāvinājuma līgumus).

Procedūras jautājumus nosaka *lex fori*. Līdz ar to zaudējumu līmeņa novērtēšanu (bet ne zaudējumu daļas) un pierādīšanas līdzekļus regulē tiesas valsts tiesību akti. Noilguma termiņi ir būtiski, un tādēļ līgumsaistību gadījumā tos nosaka saskaņā ar regulu piemērojamie tiesību akti. Galvenie materiālie noteikumi ir šādi.

Gadījumos, kad puses ir izdarījušas skaidru likuma izvēli vai ja to pierāda saprātīga noteiktība, piemēro šo likumu. Izvēli var pierādīt ar pamatotu pārliecību, ja līgums ir standarta veidā, ko reglamentē konkrēti tiesību akti (piemēram, *Lloyd's* jūras apdrošināšanas polise), vai ņemot vērā iepriekšējos darījumus starp pusēm. Ja ir tiesas izvēles līgums, tas bieži vien ir pietiekami, lai ņemtu vērā, ka bija paredzēts izvēlēties šīs tiesas likumu, bet tas ne vienmēr tā ir.

Šķīrējtiesas nolīguma gadījumā, ja šķīrējtiesnešu atlases kritēriji ir noteikti, tas ļaus vieglāk izvēlēties tiesību aktu, bet, ja šķīrējtiesneši ir identificēti, atsaucoties uz kādu starptautisku struktūru, tad ir daudz mazāk ticams, ka izvēle ir pierādīta ar pamatotu noteiktību.

Izvēles brīvība ir ierobežota vairākos aspektos. Pirmkārt, patērētāju un darba līgumos tiesību izvēle nevar atņemt patērētājam vai darbiniekam to obligāto noteikumu aizsardzību, kas pastāv saskaņā ar tiesību aktiem, kuri, ja nebūtu skaidri izvēlētas tiesību normas, būtu piemēroti šajā lietā. Otrkārt, ja visi situācijas elementi ir saistīti ar vienu valsti, tad, izvēloties citu tiesību aktu, nevar atcelt šīs valsts tiesību normas. Pastāv arī patērētāju aizsardzības noteikumi attiecībā uz apdrošināšanas līgumiem. Var arī atzīmēt, ka gadījumos, kad pastāv domstarpības attiecībā uz izvēles efektivitāti, piemēram, pieņēmums par spiedienu, jautājumu par to, vai šāda izvēle bija efektīva, nosaka spēkā esošais likums (t. i., tiesību akts, kas reglamentē līgumu, ja izvēle būtu spēkā), ja vien tas nebūtu "nesaprātīgi" (šajā gadījumā var piemērot tās puses pastāvīgās dzīvesvietas likumu, kas apgalvo, ka nav piekritusi).

Gadījumos, kad nav skaidras tiesību izvēles vai ir pierādāms, ka tā ir pietiekami droša, Roma I regula paredz īpašus noteikumus atkarībā no līguma veida, bet, ja šie noteikumi ir nepārliecinoši, tiesību akti parasti būs raksturīgā izpildītāja pastāvīgās dzīvesvietas tiesību akti. Raksturīgais izpildītājs ne vienmēr ir viegli identificējams, bet parasti ir tā persona, kas nesniedz samaksu par precī vai pakalpojumu (piemēram, raksturīgais izpildītājs ir produkta pārdevējs, aizdevējs bankas darījumā, galvotājs galvojuma līgumā). Šo pieņēmumu var atspēkot par labu valstij, ar kuru līgums ir ciešāk saistīts.

3.2 Ārpuslīgumiskās saistības

Attiecībā uz ārpuslīgumiskām saistībām Romas II regulu piemēros vairumā gadījumu. Likums attieksies tikai uz tiem jautājumiem, kas attiecas uz neatļautu darbību, uz kuru šī regula neattiecas, un uz apmelošanu joprojām attiecas kopējie tiesību akti (skatīt turpmāk). Noilguma termiņus nosaka arī piemērojamie tiesību akti.

Saskaņā ar Romas II regulu vispārīgais noteikums ir piemērot tās vietas likumu, kur radies kaitējums. Īpaši noteikumi nosaka tiesību aktus, kas piemērojami dažiem ārpuslīgumisko saistību veidiem, tostarp attiecībā uz produktu saistībām, negodīgu konkurenci, vides aizsardzības pārkāpumiem un intelektuālā īpašuma tiesībām. Regula arī ļauj pusēm izvēlēties piemērojamos tiesību aktus noteiktos apstākļos, bet šo noteikumu nevar izmantot, lai izvairītos no ES vai valsts tiesību aktu obligātām normām. Jāatzīmē, ka zaudējumu novērtēšana ir piemērojamo tiesību aktu jautājums.

Kā minēts iepriekš, uz apmelošanu (kas ietver neslavas celšanu attiecībā pret tiesībām, preču apķīlāšanu, ļaunprātīgu nepatiesu rīcību un jebkuru ārvalstu tiesību aktu prasību, kas "atbilst vai citādi atbilst [šāda] prasījuma būtībai") joprojām attiecas vispārējās tiesības. Šādos gadījumos piemēro "dubultās rīcības noteikumu": pret neatļautu darbību Gibraltārā var vērsties tikai tad, ja pret to var celt civilprasību saskaņā ar tās jurisdikcijas ārvalstu tiesību aktiem, kurā šis akts ir noticis (parasti publikācija), un, ja akts būtu noticis Gibraltārā, pret to varētu celt civilprasību saskaņā ar Gibraltāra tiesību aktiem. Šī norma tika saglabāta pēc mediju organizāciju spiediena, baidoties no represīvu ārvalstu likumu piemērošanas. Tomēr uz šo noteikumu attiecas izņēmums: ja citai valstij ir nozīmīgākas attiecības ar notikumu un pusēm, tad tā vietā piemēro šīs jurisdikcijas tiesību aktus. Jāpiebilst, ka šī joma ir īpaši neskaidra.

Attiecībā uz trastu pārvaldīšanu piemērojamo tiesību aktu reglamentē Pilnvaroto likums, ar ko īsteno Hāgas Konvenciju par trastu tiesību aktiem. Tas nosaka, ka piemērojamais tiesību akts ir tas, ko izvēlēties trasta dibinātājs, vai, ja šādas izvēles nav, likums, ar kuru trasts ir visciešāk saistīts. Šis likums nosaka trasta spēkā esamību, uzbūvi, ietekmi un administrēšanu.

3.3 Personas statuss, tā aspekti saistībā ar civilstāvokli (vārds, dzīvesvieta, rīcībspēja)

Dzimšanas brīdī personas domicils (izcelsmes domicils) ir tāds pats kā bērna tēvam bērna dzimšanas brīdī, ja bērns ir likumīgs. Ja bērns ir ārvalstnieks, vai arī tēvs ir miris dzimšanas brīdī, tad bērna domicils ir tāds pats kā bērna mātei. Šo noteikumu turpina piemērot līdz brīdim, kad bērnam ir 16 gadi (t. i., bērna domicils mainās attiecīgi no tēva vai mātes dzīvesvietas).

Personām, kas ir vecākas par 16 gadiem, izcelsmes domicils joprojām ir spēkā, ja vien tās nav pieņēmušas attiecīgu dzīvesvietu. Lai pieņemtu izvēli, viņiem faktiski ir jādzīvo attiecīgajā jurisdikcijā un jāgatavojas tur dzīvot uz nenoteiktu laiku vai pastāvīgi. Ja kāds no šiem elementiem vairs nepastāv, izvēles domicils vairs nav spēkā un ir spēkā izcelsmes domicils.

Sievas domicilu vairs nenosaka, atsaucoties uz viņas vīru: to nosaka neatkarīgi.

Spēju uzņemties konkrētas saistības (piemēram, noslēgt līgumu, izteikt testamentu, apprecēties) nosaka īpaši noteikumi šajā jomā, un tās tiek apspriestas attiecīgajās sadaļās.

3.4 Tiesisko attiecību noteikšana starp vecākiem un bērniem, ieskaitot adopciju

Vecāku atbildību un bērnu aizsardzības jautājumus parasti nosaka Gibraltāra tiesību akti, uz kuriem attiecas ierobežoti izņēmumi, piemēram, tādi, kas ir piemērojami 1996. gada Hāgas Konvencijai, un tie jautājumi, uz kuriem attiecas Briseles II regula. Arī leģitimitātes jautājumus un adopcijas jautājumus parasti nosaka Anglijas tiesību akti, ievērojot dažus izņēmumus.

3.5 Laulība, pāru kopdzīve bez laulības, partnerattiecības, laulības šķiršana, laulāto atšķiršana, uzturēšanas saistības

Laulības formālo derīgumu parasti nosaka laulības noslēgšanas vietas likums, ievērojot dažus izņēmumus.

Personu spēju precēties parasti nosaka attiecīgās personas domicils tieši pirms laulības. Šis likums nosaka tādu jautājumus kā, piemēram, vai puses ir piekritušas, vecuma prasības un kuras personas, kas ietilpst paplašinātās ģimenes sastāvā, nedrīkst precēties. Īpašajā vecuma gadījumā laulības nebūs spēkā, ja kāds no dalībniekiem tajā laikā bija jaunāks par 16 gadiem, ja viņu domicils ir Gibraltārā. Taču laulību var noslēgt, ja pirms notikuma tiek pieņemta speciāla laulības licence.

Lietās par laulības šķiršanu vai atšķiršanu parasti piemēro Gibraltāra tiesību aktus, ievērojot ierobežotus izņēmumus.

Attiecībā uz uzturēšanas saistībām parasti piemēro Gibraltāra tiesību aktus, ievērojot dažus izņēmumus.

3.6 Laulāto mantiskās attiecības

Laulāto mantisko attiecību režīms nav jēdziens, kas vispārzināms vispārējos tiesību aktos. Attiecībā uz finanšu noteikumiem par laulības šķiršanu, atšķiršanu vai atzīšanu par neesošu, vai uzturēšanas lietām Gibraltāra tiesas parasti piemēros Gibraltāra vai Anglijas un Velsas judikatūru, ja tas ir iespējams, ar ierobežotiem izņēmumiem.

3.7 Testamenti un mantojums

Mantošanas gadījumā (t. i., ja nav testamenta) testatora domicila vietas tiesību akti nāves brīdī attiecas uz kustamā īpašuma mantošanu; tās jurisdikcijas likums, kurā atrodas īpašums (*lex situs*), attiecas uz nekustamā īpašuma mantošanu.

Gadījumos, kas saistīti ar testamentiem (testamentārā mantošana), testatora spēju izdarīt kustamas mantas testamentu nosaka testatoru domicila likums uz testamentu datumu. Legātārs var saņemt kustamās mantas, ja viņam ir rīcībspēja saskaņā ar savas dzīvesvietas tiesību aktiem vai saskaņā ar testatora domicila tiesību aktiem. Attiecībā uz nekustamā īpašuma pozīciju nav konkrētas autoritātes, bet *lex situs* būtu ticamākais iznākums, un droši vien arī nosaka legātāra spēju ieņemt nekustamo īpašumu graustu.

Saskaņā ar 2009. gada Testamentu likumu testaments formāli ir spēkā (piemēram, pareizs liecinieku skaits), ja tas atbilst kādam no šiem tiesību aktiem: tās vietas tiesību akti, kurā testaments tika sastādīts (t. i., parasti vietā, kur tas ir parakstīts un apliecināts), kad tas tika sastādīts; testatora domicila, pastāvīgās dzīvesvietas vai valstspiederības (dienā, kad testaments tika sastādīts) tiesību akti; testatora domicila, pastāvīgās dzīvesvietas vai valstspiederības (testatora nāves brīdī) tiesību akti. Testaments būs arī formāli derīgs, lai nodotu nekustamo īpašumu, ja tas atbilst tās jurisdikcijas iekšējiem tiesību aktiem, kurā atrodas īpašums (tādējādi izslēdzot *renvoi* piemērošanu, neraugoties uz to, kas attiecas uz nekustamajiem īpašumiem).

Kustama īpašuma testaments ir materiāli derīgs (piemēram, ierobežojumi attiecībā uz summu, ko var atstāt saskaņā ar testamentu), ja tas atbilst testatora domicila vietas (nāves brīdī) tiesību aktiem; nekustamā īpašuma testaments ir materiāli derīgs, ja tas atbilst tās jurisdikcijas tiesību aktiem, kurā atrodas īpašums, t. i., neatkarīgi no attiecīgās valsts tiesību sistēmas, ko piemērotu *lex situs*.

Testamentu interpretēt testatora paredzētais likums, kas uzskatāms par viņa domicila (testamenta dienā) likumu. Šis pieņēmums ir *prima facie* noteikums, kuru var aizstāt ar pierādījumiem, ka testators ir acīmredzami pārdomājis un paredzējis, ka viņa testaments būtu jāstāda saskaņā ar citu tiesību sistēmu. Attiecībā uz nekustamo īpašumu var būt papildu ierobežojums, saskaņā ar kuru, ja interese, kas rodas šādas sastādīšanas rezultātā, nav atļauta vai nav atzīta *lex situs*, noteicošais ir pēdējais likums.

Iespējamo testamentu atsaukšanas spēkā esamību nosaka testatora domicila vietas tiesību akti brīdī, kad tas tiek uzskatīts par spēkā neesošu (jānorāda, ka saskaņā ar Gibraltāra valsts tiesību aktiem, ja tas ir piemērojams, laulība atsauc testamentu, ja vien nav pierādīts, ka testaments ir skaidri formulēts, domājot par laulību). Tomēr, ja ir aizdomas, ka atcelšana ir panākta ar vēlāku gribu (pretēji, piemēram, testamentu laušanai), to, vai šis otrais testaments atsauc iepriekšējo, nosaka tiesību akti, kas piemērojami otrā testamentu formālajam derīgumam. Ja nav skaidrs, vai otrais testaments atsauc agrāku testamentu, būvniecības jautājumu noteiks testatora paredzētais likums, kas tiek uzskatīts par viņa domicila likumu otrā testamentu dienā.

3.8 Nekustamais īpašums

Īpašuma lietas ir sadalītas kustamajā un nekustamajā īpašumā; to, vai īpašums ir kustams vai nekustamais, nosaka tās vietas likums, kurā atrodas īpašums. Nekustamā īpašuma gadījumā piemērojamie tiesību akti ir tās vietas likums, kurā atrodas īpašums, un ir piemērojami *renvoi*. Tas attiecas uz visiem jautājumiem par derīgumu, tostarp kapacitāti, formalitātēm un materiālu derīgumu. Jāatzīmē, ka, protams, ir atšķirība starp zemes vai citu nekustamo īpašumu nodošanu un līgumu, kas reglamentē šo nodošanu pušu tiesības un saistības, – to reglamentē atsevišķi piemērojami tiesību akti (jo īpaši saskaņā ar Romas I regulu).

Īpašumtiesību jautājumu gadījumā (līgumiskajiem), kas attiecas uz kustama materiāla īpašumu nodošanu, parasti piemērojamais likums ir tās vietas likums, kurā īpašums atradās laikā, kad notika notikums, par kuru tika apgalvots, ka tas ir ietekmējis īpašuma tiesības. Nav skaidrs, vai *renvoi* attiecas uz šo situāciju, un Gibraltāra tiesu pirmās instances nolēmumu vispārējā ietekme liecina, ka tas tā nav. Īpašumtiesības uz materiālu īpašumu, kas iegūts saskaņā ar šo vispārējo noteikumu, tiks atzītas par spēkā esošām Gibraltārā, ja kustamais īpašums pēc tam tiek aizvests no valsts, kurā tas atradās īpašumtiesību iegūšanas brīdī, ja vien un līdz brīdim, kad šīs īpašumtiesības tiek aizstātas ar jaunajām īpašumtiesībām, kas iegūtas saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, uz kuru īpašums tiek pārvietots. Īpašs izņēmums no vispārējā noteikuma par materiālo kustamo īpašumu attiecas uz gadījumu, kad materiālais īpašums atrodas tranzītā un tā vieta nav zināma pusēm, vai pagaidu nodošana, kas ir spēkā saskaņā ar piemērojamajiem nodošanas tiesību aktiem, būs spēkā Gibraltārā. Nemateriālā kustamā īpašuma cesijas gadījumā, ja attiecības starp cedētāju un cesionāru ir līgumiskas (kā attiecībā uz lielāko daļu parādu), un jautājums attiecas tikai uz paša cesijas pamatotību un sekām, piemēro Romas I regulu.

Jāatzīmē, ka tiesību normu izvēli attiecībā uz nemateriālā īpašuma nodošanu un cesiju ir grūti apkopot, un neviena tiesību kolīziju norma to neaptver, galvenokārt tāpēc, ka nekustamā īpašuma tiesību kategorija aptver ļoti plašu tiesību spektru, nevis visas no tām ir līgumiskas izcelsmes tiesības. Ir ierosināts kustamā nemateriālā īpašuma gadījumā konsultēties ar speciālistu.

3.9 Maksātspēja

Apvienotā Karaliste ir dalībvalsts Padomes Regulā 1346/2000, kuru piemēro arī Gibraltārā, par maksātspējas procedūrām, kurā izklāstīti attiecīgie noteikumi procedūrās, kas ietver parādnieka mantas pilnīgu vai daļēju atsavināšanu un likvidatora iecelšanu, ja parādnieka galvenās intereses ir kādā ES dalībvalstī (kas nav Dānija). Ja Gibraltāra tiesām ir jurisdikcija (kā tas būs gadījumā, ja parādnieka galvenās intereses bija centrētas Gibraltārā, ko uzskata par juridiskās adreses vietu), tiks piemēroti Gibraltāra tiesību akti.

Gadījumos, uz kuriem neattiecas Regula 1346/2000, Gibraltāra tiesību aktus piemēros, ja Gibraltāra tiesām ir jurisdikcija (kā tas notiks, ja uzņēmums ir reģistrēts Gibraltārā, vai ja Gibraltārā ir personas, kuras gūtu labumu no likvidācijas un kurām nav pamatotu iemeslu atteikties no jurisdikcijas).

Lapa atjaunināta: 08/06/2021

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.